



Силабус освітнього компонента
Програма навчальної дисципліни



Зіставна стилістика

Шифр та назва спеціальності

V11 – Філологія

Спеціалізація

V11.041 – Германські мови та літератури
(переклад включно), перша – англійська

Освітня програма

Германські мови та літератури (переклад
включно), перша – англійська

Рівень освіти

Перший (бакалаврський)

Семестр

7

Інститут

ІНІ соціально-гуманітарних технологій

Кафедра

Ділової іноземної мови та перекладу (303)

Тип дисципліни

Спеціальна підготовка

Форма навчання

Денна

Мова викладання

Українська, англійська

Викладачі, розробники



Голікова Оксана Миколаївна

Oksana.Golikova@khp.edu.ua

Завідувачка кафедри ділової іноземної мови та перекладу НТУ «ХПІ».
Автор понад 60 наукових та навчально-методичних праць.

[Детальніше про викладача на сайті кафедри](#)

Загальна інформація

Анотація

Курс «Зіставна стилістика» орієнтований на формування у здобувачів освіти знань теоретичних положень, що складають теоретичну базу стилістики, та основної термінології, що функціонує в цій галузі і лінгвістиці в цілому, вміння аналізувати лексичні одиниці та тексти з точки зору їх стилістичної організації, а також навичок професійного перекладу складних стилістичних явищ, таких як стилістично визначені граматичні та лексичні одиниці та суцільні тексти..

Мета та цілі дисципліни

Мета освітнього компонента: ознайомлення майбутніх перекладачів із стилістикою як наукою, термінологією, яка використовується та функціонує в цьому розділі науки про мову, а також з системою функціональних стилів англійської мови, поглядом на стиль як на важливіший чинник створення тексту. Метою також є дати основні принципи відбору та застосування лексичних, граматичних, фонетичних та взагалі мовних засобів для передачі думок та емоцій в різних умовах спілкування..

Цілі курсу:

1. Ознайомити з теоретичними положеннями стилістики як науки про мову.
2. Сформувати навички зі стилістики англійської мови.
3. Навчити викласти основним поняття та дефініції стилістики англійської мови.
4. Ознайомити з аналізом мовних та текстових одиниць з точки зору їх внутрішньої стилістичної належності та взаємодії з іншими мовними та текстовими одиницями.

Формат занять

Лекції, практичні заняття, самостійна робота, консультації. Підсумковий контроль – залік.

Компетентності

- ЗК5. Здатність учитися й оволодівати сучасними знаннями.
ЗК10. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.
ЗК13. Здатність проведення досліджень на належному рівні.
ФК6. Здатність вільно, гнучко й ефективно використовувати мови, що вивчаються, в усній та письмовій формі, у різних жанрово-стильових різновидах і реєстрах спілкування (офіційному, неофіційному, нейтральному), для розв'язання комунікативних завдань у різних сферах життя.
ФКС7. Здатність сформувати навички читання англійської та американської літератури у оригіналі, ознайомлення зі спеціальною термінологією, а також здійснювати літературознавчий аналіз текстів різних стилів і жанрів..

Результати навчання

- РН2. Аналізувати, порівнювати і класифікувати різні напрями і школи в лінгвістиці.
РН9. Застосовувати знання про експресивні, емоційні, логічні засоби мови та техніку мовлення для досягнення запланованого прагматичного результату й організації успішної комунікації.
РН10. Доступно й аргументовано пояснювати сутність конкретних філологічних питань, власну точку зору на них та її обґрунтування як фахівцям, так і широкому загалу, зокрема особам, які навчаються
РН11. Створювати, аналізувати й редагувати тексти різних стилів та жанрів
РН15. Уміти виокремлювати лексичні, термінологічні та граматичні особливості перекладу наукових статей, інструкцій, специфікацій та іншої документації у галузях машинобудування, електроніки та електротехніки, банківських технологій, прикладної математики, фізики та хімії та передати їх специфіку при перекладі з англійської/німецької мов на українську та робити зворотній переклад..

Обсяг дисципліни

Загальний обсяг дисципліни 90 год. (3 кредити ECTS): лекції – 32 год., практичні заняття – 16 год, самостійна робота – 42 год.

Передумови вивчення дисципліни (пререквізити)

Дисципліна базується на навчальній дисципліні " Загальне мовознавство ".

Особливості дисципліни, методи та технології навчання

Лекції проводяться інтерактивно з використанням мультимедійних технологій. На лекційних заняттях використовуються: розповідь, пояснення, демонстрація, дискусія. На практичних заняттях студенти виконують індивідуальні завдання по визначенню особливих професійних ситуацій, розглядають питання готовності до прийняття рішення в професійній діяльності, практично застосовують методи вивчення поведінки людини в ситуації невизначеності та ризику. Для цього використовується моделювання умов незнайомих середовищ, за наявності багатьох критеріїв та неповної інформації. За джерелами знань використовуються такі методи навчання: словесні – розповідь, пояснення, інструктаж; наочні – демонстрація, ілюстрація; практичне заняття, вправи, контрольні роботи. За характером логіки пізнання використовуються такі методи: аналітичний, синтетичний, аналітико-синтетичний, індуктивний, дедуктивний. За рівнем самостійної розумової діяльності використовуються методи: проблемний, частково-пошуковий, дослідницький.

Програма навчальної дисципліни

Навчальні заняття

Лекції

Теми лекцій	Кількість годин
Тема 1. Предмет та завдання стилістики	2
Тема 2. Виразні засоби мови та стилістичні засоби.	2
Тема 3. Норма як мовне поняття. Тропи. Епітет.	2
Тема 4. Лексична стилістика. Експресивність на рівні словотвору.	2
Тема 5. Семантична структура слова як предмет аналізу стилістики.	2
Тема 6. Стилістичний аналіз на рівні морфології. Стилістичні функції артикльов.	2
Тема 7. Стилістичні можливості англійського дієслова, прикметника та прийменника.	2
Тема 8. Синтаксична стилістика. Інверсія та транспозиція. Повтор як стилістичний засіб.	2
Тема 9. Текстовий рівень як предмет аналізу стилістичного. Надфразова єдність та абзац.	2
Тема 10. Фонетична стилістика. Алітерація та асонанс.	2
Тема 11. Рима та ритм з точки зору стилістики.	
Тема 12. Стилістичний аналіз графіки. Пунктуація, відсутність знаків. Особливості шрифту.	
Тема 13. Функціональна стилістика та мовна система.	
Тема 14. Урочиста, підвищена лексика та поетичний стиль. Науковий стиль.	
Тема 15. Газетний стиль, розмовний стиль.	
Тема 16. Питання про стиль художньої літератури.	
Загальна кількість годин	32

Практичні заняття

Теми практичних занять	Кількість годин	Вагові коефіцієнти а
Тема 1. Предмет та завдання стилістики.	2	1
Тема 2. Норма як мовне поняття. Функціональні стилі.	2	1
Тема 3. Текст та контекст. Види оповіді	2	1
Тема 4. Виразні засоби мови на фонетичному рівні.	2	1
Тема 5. Графічні засоби стилістики.	2	1
Тема 6. Виразні засоби на морфологічному рівні.	2	1
Тема 7. Лексичні одиниці та їх роль у виразності мови. Взаємодія значень слів.	2	1

Тема 8 Способи стилістичної інтерпретації текстів.	2	1
Загальна кількість годин	16	$\sum_{i=1}^n a_i = 8$

Лабораторні заняття

Лабораторні роботи у межах курсу не передбачені.

Контрольні роботи

Комплексний тест	Вагові коефіцієнти b	
Тема 1. Стилїстика як наука та її зв'язок з іншими науками. Типи стилїстики. Цїлі та завдання стилїстики.		1
Тема 2. Взаємодїя значень слїв. Словникове та контекстне тлумачення слїв. Стилїстичнї ефекти		1
Загальна кїлькїсть годин		$\sum_{i=1}^n b_i = 2$

Самостїйна робота

До самостїйної роботи вїдноситься самостїйне опрацювання теоретичного матерїалу та виконання їндивїдуального завдання (реферату).

Опрацювання теоретичного матерїалу

Теми для самостїйного вивчення	Кїлькїсть годин
Тема 1. Виразнї засоби на синтаксичному рївнї.	6
Тема 2. Виразнї засоби на лексичному рївнї.	6
Тема 3. Виразнї засоби на морфологїчному рївнї.	6
Тема 4. Стилїстичне використання фразеологїї	6
Тема 5. Пїдсилення певних якостей мовних лексичних одиниць	6
Тема 6. Стилїстична класифїкацїя та використання словникового об'їму англїйської мови.	6
Тема 7. Практичне використання стилїстики.	6
Загальна кїлькїсть годин	42

Неформальна освїта

Здобувач має можливїсть перезарахувати окремі теми або курс шляхом: проходження професїйних курсїв чи тренїнгїв, онлайн-освїти, професїйних стажувань, у сферї, що вїдповїдає навчальним цїлям дисциплїни.

Для зарахування необхідно надати: сертифїкат (електронний або друкований) про проходження курсу/стажування, опис програми тренїнгу їз зазначенням змїсту тем, обсягу та тривалостї.

Література, навчальні матеріали та інформаційні ресурси

Основна література

1. Стилїстика англїйської мови і дискурсивний аналіз. / Єфімов Л. П., Ясінецька О. А. Учбовометодичний посібник. - Вінниця: НОВА КНИГА, 2004. - 240 с
2. Стилїстика української мови. Короткий словник термінів / Уклала Валентина Грещук. Івано-Франківськ : НАІР, 2023. 82 с.
3. Стилїстика української мови: практикум / Л. В. Кравець. - К.: Вища школа, 2004. - 200 с
4. Manual of English Stylistics : навч. посіб. зі стилїстики англ. мови для студ. укр. мовно-літ. ф-ту імені Г. Ф. Квітки-Основ'яненка / Л. Є. Красовицька, В. А. Борисов ; Харк. нац. пед. ун-т імені Г. С. Сковороди. - Харків : ХНПУ, 2017. - 117 с..

Система оцінювання

Підсумкова оцінка з освітнього компонента визначається відповідальним лектором за темами, видами занять, тощо відповідно до силабусу і є інтегральною оцінкою результатів усіх вид навчальної діяльності здобувача вищої освіти. Підсумкова оцінка повинна відображати всі оцінки за складовими навчального процесу з урахуванням їх вагових показників k :

Поточний контроль (практичні заняття), k_1	Контрольні роботи (за наявності), k_2	Індивідуальне завдання (за наявності), k_3
0,3	0,4	0,3

Сума коефіцієнтів повинна складати одиницю: $k_1 + k_2 + k_3 = 1$. Підбір вагових коефіцієнтів підсумкової оцінки здійснює розробник курсу.

Розрахунок підсумкової оцінки проводиться за формулою:

$$O = П \cdot k_1 + K \cdot k_2 + I \cdot k_3,$$

де: $П$ – середньозважена середня оцінка за поточний контроль,
 I – оцінка за виконання індивідуального завдання,
 K – середньозважена оцінка за контрольні роботи,
 $Пк$ – оцінка за підсумковий контроль.

$$П = \frac{П_1 \cdot a_1 + П_2 \cdot a_2 + \dots + П_n \cdot a_n}{\sum_{i=1}^n a_i},$$

де: a_i - ваговий коефіцієнт за практичне заняття.

$$K = \frac{K_1 \cdot b_1}{\sum_{i=1}^n b_i},$$

де: b_i - ваговий коефіцієнт за контрольну роботу.

Поточні оцінки за кожен складову ($П, K, I, \dots$) виставляються за 100-бальною шкалою згідно з [положенням «Про критерії та систему оцінювання знань та вмінь і про рейтинг здобувачів вищої освіти» НТУ «ХПІ»](#).

Підсумкова оцінка виставляється відповідно до розрахованої O з округленням до найближчого цілого числа в більшу сторону.

Шкала оцінювання

Сума балів	Національна оцінка	ECTS
90–100	Відмінно	A
82–89	Добре	B
75–81	Добре	C
64–74	Задовільно	D
60–63	Задовільно	E
35–59	Незадовільно (потрібне додаткове вивчення)	FX
1–34	Незадовільно (потрібне повторне вивчення)	F

Норми академічної етики і політика курсу

Здобувач вищої освіти повинен дотримуватися «Кодексу етики академічних взаємовідносин та доброчесності НТУ «ХПІ»: виявляти дисциплінованість, вихованість, доброзичливість, чесність, відповідальність. Конфліктні ситуації повинні відкрито обговорюватися в навчальних групах з викладачем, а при неможливості вирішення конфлікту – доводитися до відома співробітників дирекції інституту.

Нормативно-правове забезпечення впровадження принципів академічної доброчесності НТУ «ХПІ» розміщено на сайті: <http://blogs.kpi.kharkov.ua/v2/nv/akademichna-dobrochesnist/>

Погодження

Силабус погоджено

27.08.2025

Завідувач кафедри

Оксана ГОЛІКОВА

27.08.2025

Гарант ОП

Вікторія МИРОШНИЧЕНКО